روزنامه صبح ایران

دنیای اقتصاد

دوشنبه / ۷ آذرماه ۱۴۰۱/ ۳ جمادی‌الاول ۱۴۴۴
۲۸ نوامبر ۲۰۲۲/ سال بیستم/ شماره ۵۶۰۷ /۸ صفحه / ضمیمه رایگان

ضمیمه‌هفتگی خراسان رضوی

«دنیای‌اقتصاد» روابط اقتصادی ایران با همسایه‌های شرقی را بررسی می کند

سختی «تجارت آسان» با همسایگان

یادداشت

بخش خصوصی تشریفاتی

محمد حسین روشنک
رئیس کمیسیون تجارت اتاق خراسان رضوی

همه کشورها علاقه به استقلال سیاسی، امنیتی و اقتصادی دارند، شعار انقلاب اسلامی نیز نه شرقی و نه غربی بود؛ اما این امر از نظر اقتصادی و تجاری در دنیای امروز مطلوب نیست چرا که هر کشوری که بخواهد مراودات تجاری با کشورهای دور و نزدیک و بلوک‌بندی‌های نوشته شرق و غرب و ننوشته در حال شکل‌گیری را داشته باشد باید برای همکاری اقتصادی بین کشورهای همسو، برای پیوستن به پیمان‌ها پیش قدم شود؛ چرا که ممالک غیرهمسو کمتر حاضر به مراوده تجاری با کشور غیرهمسو دارند.

در شرایط فعلی دنیا، کدام کشور می‌تواند از نظر سیاسی، اقتصادی و حتی امنیتی واقعا مستقل و خود کفا بماند؟

در شرایط دنیای امروز آیا کشوری می‌تواند بگوید می‌خواهد در هیچ همگرایی و پیمانی مشارکت نداشته باشد؟

در جهان امروز از یک طرف بلوک بندی‌های جدیدی در حال شکل‌گیری است و از سوی دیگر خصومت آمریکا و هم پیمانان او نسبت به جمهوری اسلامی باعث شده گزینه ایران پیوستن به پیمان‌های شرقی چون شانگهای و اوراسیا باشد؟!

حتما پذیرش عضویت در هر پیمانی برای کشور مزایا و در مقابل تعهداتی با خود دارد که چون بدون حضور در پیمان‌های اقتصادی انجام صادرات و واردات تقریبا غیرممکن می‌شود، مزایای پیوستن به پیمان‌ها بیش از تعهداتش ارزش دارد. عضویت ایران در موافقت‌نامه‌های اوراسیا، شانگهای و اکو دارای مزایای اقتصادی مفیدی برای ایران است به‌طوری که سرمایه‌گذاران و فعالان اقتصادی می‌توانند از این فرصت بهره برده و ببرند. مثلا موافقت‌نامه اکو که در مقطعی غیرفعال شده بود، با فعال شدن مجدد باعث راه‌اندازی راه‌آهن مشهد-سرخس-عشق‌آباد شد که نتایج بسیار خوبی داشته است.

قطعا سفرهای اخیر رئیس‌جمهور به کشورهای همسایه ارتباطات خوبی را با همسایگانی همچون ترکمنستان، تاجیکستان و... با خود داشته است، تلاش‌های وزارت امور خارجه و استانداری خراسان رضوی از یک طرف و بخش خصوصی با هماهنگی اتاق بازرگانی برای احیای ظرفیت‌های تجاری منطقه آسیای میانه و افغانستان از طرف دیگر تاثیرات مثبتی داشته است.

دولت سیزدهم از همان ابتدای شروع، راهبرد خود را بر ارتقای تعاملات و بهبود دیپلماسی اقتصادی با کشورهای همسایه متمرکز نموده که نتایج ارزشمند داشته است، با همه این تلاش‌ها از آنجا که توسعه تجارت با همسایگان و به‌ویژه کشورهای آسیای میانه و افغانستان نیاز به تسهیل‌گری و فراهم شدن زیرساخت‌های تجاری دارد که متاسفانه این زیر ساخت‌ها فراهم نیست؛ مثلا چرا باید کرایه یک کامیون از دوغارون تا هرات که ۱۲۰ کیلومتر است، بیش از کرایه ۱۵۵۰ کیلومتر مرز پاکستان تا هرات باشد؟

اشکال دیگری که وجود دارد این است که با وجود رویکرد شخصی رئیس‌جمهور و وزیر خارجه به همکاری با بخش خصوصی به‌ویژه اتاق‌های بازرگانی، متاسفانه بدنه وزارت خارجه، بخش‌خصوصی را به بازی نمی‌گیرند.

این شرایط فقط مربوط به دولت فعلی نیست، در هیچ یک از دولت‌ها، چه دولت روحانی، چه احمدی‌نژاد، بخش‌خصوصی را به بازی نمی‌گرفتند سفرای ما چیزی به اسم اقتصاد را آنگونه که باید نمی‌شناسند و اگر هم بشناسند بخش‌خصوصی را در آن مفید نمی‌دانند، یعنی اعتقادی به تلاش بخش خصوصی ندارند.

ادامه در صفحه ۶

شهردار منطقه ثامن از تامین ۹۵ درصدی هزینه ها با فروش مجوزها خبر داد

تامین خرج شهر با فروش پروانه ساختمانی

نورین مقدم: شهرداری بعضا برای تامین منابع، خلاف آنچه در طرح آمده موافقت کرده است

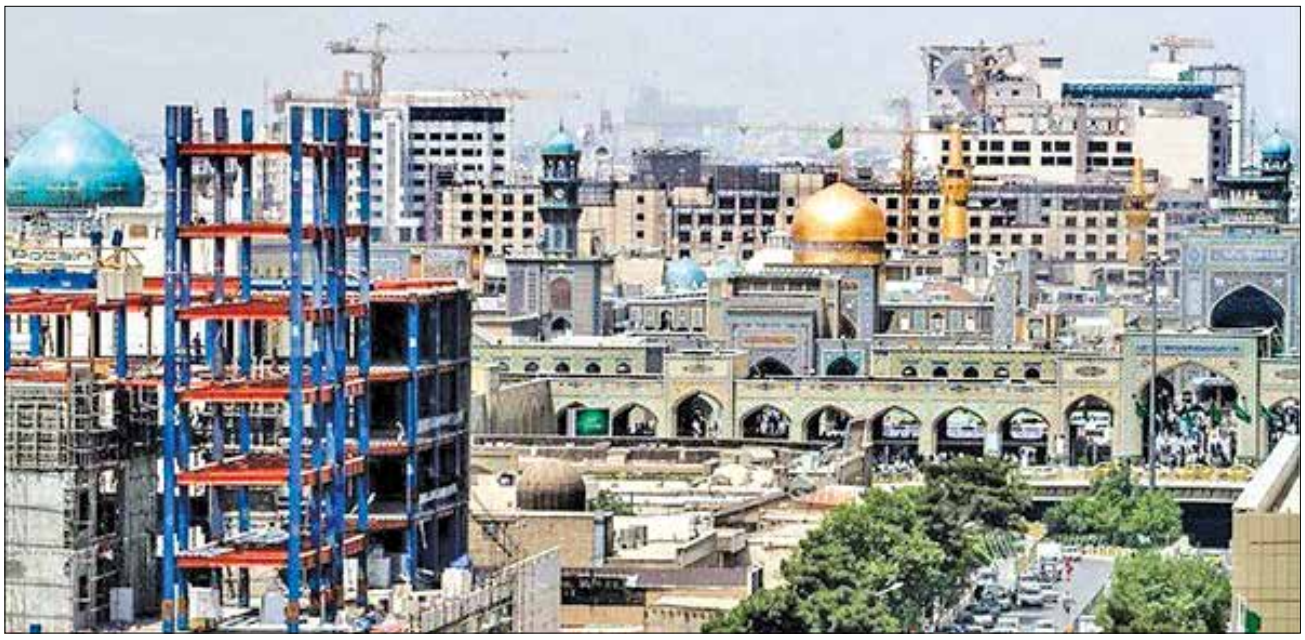

دنیای اقتصاد: شهردار منطقه ثامن مشهد که بارگاه امام هشتم شیعیان جهان را شامل می‌شود از تامین ۹۵ درصدی هزینه های این منطقه از طریق فروش مجوز و پروانه های ساختمانی خبر داده است. آماری که اگر صحت داشته باشد نشان دهنده مشکل عمیق در تامین منابع مالی برای اداره یک منطقه شهری و سند «شهرفروشی» برای اداره حساس‌ترین منطقه شهری مشهد از نظر ضرورت حفظ مناظر شهری و بلندمرتبه سازی خارج از ضوابط است.

درحالیکه برآوردهای «دنیای اقتصاد» از تامین حدود ۶۰ تا ۶۵ درصدی منابع مالی اداره مشهد از طریق فروش مجوزهای ساختمانی از جمله فروش تراکم یا «شهرفروشی» یا «تخلف فروشی» حکایت دارد، شهرهای بزرگ دنیا با ایجاد درآمد پایدار از طریق شارژ شهری یا همان عوارض سالانه و مالیات بر دارایی ها از جمله املاک، هزینه خدمات شهری را به دست می‌آورند و بدین ترتیب راه انجام تخلفات قابل خریدن را سد می‌کنند.

شهردار منطقه ثامن مشهد در گفت‌وگویی با ایسنا در حالی از الزام سرمایه گذاران به حفظ منظر حرم امام رضا سخن گفته است که در همین گفت‌وگو از وابستگی تامین مالی این منطقه شهرداری به فروش مجوزهای ساختمانی خبر داده است.

ساسان نورین مقدم در مورد صدور پروانه‌های ساخت در منطقه ثامن می‌گوید: بیش از ۹۵ درصد دارایی‌های شهرداری ثامن از صدور مجوزها و پروانه‌های ساخت تامین می‌شود و وابستگی شهرداری به منابع پایان کار برای تامین بودجه یک آسیب به شمار می‌رود. در واقع حالت آرمانی این است که بین صدور پروانه و پایان کار اختلافی نباشد و شهرداری از صدور پایان کار تامین بودجه نکند؛ به این دلیل که تامین مالی از صدور پروانه برنامه‌ریزی شده اما در صدور پایان کار برنامه‌ریزی نشده است و شهرداری را با مشکل مواجه می‌کند. بر حسب اولویت‌ها برای نگهداری، استانداردسازی و... زائرسراهای ارزان‌قیمت، سرویس‌های بهداشتی، پارکینگ، حمام و سایر خدمات شهرداری، ۲۵ هزار میلیارد تومان اعتبار نیاز است که از محل صدور پروانه‌ها و پایان کارها تامین می‌شود. اگر منابع دولتی بیشتر شود، وابستگی ما به پایان کارها هم کمتر خواهد شد. وقتی اجرای طرح و برنامه از چارچوب قانونی خارج می‌شود، برای صدور پایان کار با مشکل مواجه هستیم. در واقع شهرداری معتقد است سازنده بر حسب پروانه صادر شده اجرای طرح کند اما وقتی در کمیسیون مواردی به پروانه افزوده می‌شود، مشکلاتی به وجود می‌آید. شهردار منطقه ثامن مشهد بدون توجه به تناقض ساختاری در تامین خرج شهرداری از طریق فروش پروانه و تلاش برای حفظ ساختار شهری ذیل طرح های بالادستی می‌گوید: یکی از خطوط قرمز در اجرای طرح‌های ساخت و ساز در اطراف حرم حفظ پس‌زمینه و منظر پشت حرم مطهر است. از همین رو در حال حاضر به پراکنش احجام و زمینه پشت حرم توجه جدی می‌شود. نورین‌مقدم درباره وضعیت ساخت‌وساز در منطقه ثامن و موضوع منظر حرم رضوی می‌گوید: موضوع منظر در ساخت و سازهای اطراف حرم مطهر رضوی از ابتدا بسیار مورد توجه بوده و باید افق خورشید و ساختمان‌ها برای زائر باز و خط دید رو به حرم باید کامل باشد. در مبانی نظری طرح اولیه که در دهه ۷۰ پیشنهاد شد، این موضوع بسیار مورد توجه قرار داشت که ناظر و گنبد در ۲ نقطه پاره‌خط قرار داشته باشند و هیچ مزاحمی برای دید حرم در بین این ۲ نقطه نباشد. در طرح اولیه، ساختمان‌ها حداکثر به ۹ طبقه می‌رسید و در نقاطی همچون تقاطع خیابان‌های جدیدالاحداث مثل رضوان و امیرالمومنین(ع) این ظرفیت به ۱۲ طبقه هم رسید اما شهرداری بعضا برای تامین منابع و... با برخی ساختمان‌ها خلاف آنچه در طرح آمده، موافقت کرد و ساخت و سازهایی انجام شد. شهردار منطقه ثامن مشهد در ادامه اضافه کرده است: در بازنگری‌های بعدی طرح، نقطه سومی شامل پس‌زمینه و پشت حرم نیز به ضوابط اضافه شد و به این نکته توجه شد که یکی از خطوط قرمز باید منظر پشت حرم باشد. در حال حاضر به پراکنش احجام و زمینه پشت حرم توجه جدی می‌شود.

■ نورین مقدم: سرمایه‌گذاری که در حریم رضوی سرمایه می‌کند، می‌توانسته سرمایه خود را در جایی دیگر با منفعتی بیشتر سرمایه‌گذاری کند اما به دلایلی اولویت خود را سرمایه‌گذاری در اطراف حرم قرار داده است

● احتمال خرید آرای کمیسون ماده ۱۰۰؟

نورین مقدم در واکنش به طرح برخی شائبه‌ها مبنی بر اینکه با پول می‌توان نظر کمیسیون ماده ۱۰۰ را تغییر داد، گفت: با این نظر موافق نیستم زیرا در کمیسیون ماده ۱۰۰ چهار عضو اصلی از دادگستری، شورای شهر، استانداری خراسان رضوی و شهرداری شرکت دارند که نفر چهارم حق رای ندارد. معمولا در کمیسیون ماده ۱۰۰ این نفرات نظر خود را اعلام و پس از بررسی و پیگیری، نتیجه نهایی را اعلام می‌کنند. در این نتیجه‌گیری کاری که خلاف قانون باشد، انجام نخواهد شد. در کمیسیون ماده ۱۰۰ اگر لایحه‌ای منطبق با چارچوب قانون نباشد، موظف هستیم، اعلام کنیم. در این موارد فرد متخلف هم لایحه ارائه می‌کند. شهرداری به عنوان مدعی‌العموم و طرف مقابل به عنوان مالک گزارش می‌دهد و جمع این ۲ در کمیسیون ماده ۱۰۰ مطرح و نظر نهایی صادر می‌شود.

● سرمایه گذاری مقدس در اطراف حرم

شهردار منطقه ثامن مشهد تاکید کرد: هر گونه سرمایه‌گذاری که بتواند برای شهرداری در راستای ارائه خدمات به شهروندان منابع درآمدی ایجاد کند، مناسب‌تر است. شهرداری تمام درآمد حاصله را صرف و خرج خدماتی مانند توسعه سطح فضای سبز، توسعه حریم رضوی مانند زائرسرا، سرویس بهداشتی، حمام، پارکینگ و... می‌کند.

شهردار منطقه ثامن مشهد بیان کرد: سرمایه‌گذاری زمانی که خارج از قوانین و در مسیر تخلف است، تصمیمات را وابسته به اعمال نظر نهایی در کمیسیون ماده ۱۰۰ می‌کند. در این مرحله چنانچه نتیجه به نفع سرمایه‌گذار باشد که مساله‌ای پیش نمی‌آید اما اگر رای مورد نظر سرمایه‌گذار صادر نشود، وی دچار گلایه و نارضایتی می‌شود. وی سرمایه‌گذاری را مقوله‌ای مهم و معتبر توصیف کرد و توضیح داد: در واقع سرمایه‌گذاری که در حریم رضوی سرمایه می‌کند، می‌توانسته سرمایه خود را در جایی دیگر با منفعتی بیشتر سرمایه‌گذاری کند اما به دلایلی اولویت خود را سرمایه‌گذاری در اطراف حرم قرار داده است. علی‌ای‌حال باید در مواردی اقتضائات حریم رضوی و محدوده آن در اجرای طرح محترم شمرده شود. شهردار منطقه ثامن مشهد تصریح کرد: شهرداری معتقد است که سرمایه‌گذار نباید آسیب ببیند و تا حد امکان هم به نفع وی پیش رفته‌ایم، اما در برخی موارد توقعات بی‌جایی پیش آمده که خارج از طرح‌های مطالعاتی است. این موارد هم طرح‌های مطالعاتی را مخدوش می‌کند و هم سبب ضرر مالی سرمایه‌گذار می‌شود.

هیچ طرحی به صورت مطلق خوب نیست، ما هم در شهرداری ثامن ایراداتی در اجرای طرح‌های منطقه داریم. در یک نگاه کلی، موضوع سرمایه‌گذاری امری مثبت است، هرچند در مواردی به آن نقد هم داریم. یکی از نقدهای وارده وجود ساختمان‌های اطراف حرم است که خلاف پروانه ساخته می‌شود. در واقع یکی از چالش‌های شهرداری همین است که ساخت و سازها بر خلاف طرح ارائه شده اولیه بوده و برنامه‌ریزی‌های مطرح شده را با مشکل مواجه می‌کند.

در نودوهشتمین نشست شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی خراسان رضوی چه گذشت؟

نسخه بخش خصوصی برای شهرک‌های صنعتی

استاندار: اعلام کرده ایم ۱۱۵ هزار اشتغال در سال ۱۴۰۱ ایجاد شود

در نودوهشتمین نشست شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی خراسان رضوی، چالش‌های شاخص شهرک‌های صنعتی استان مطرح و بسته پیشنهادی ۱۰ بندی به‌منظور رفع موانع و مشکلات این حوزه ارائه شد. همچنین، نامه سازمان ثبت اسناد و املاک کشور در خصوص نحوه ممیزی مستندات مالی و اسنادی شرکت‌های تجاری و پیگیری‌های انجام شده در این زمینه و نیز، شیوه‌نامه اجرای تکالیف قانونی صدر ماده ۱۵۷ قانون کار و شوراهای سازش، بررسی شد. به گزارش روابط عمومی اتاق خراسان رضوی، رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران گفت: اجرای ماده ۲۱ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور که بر ایجاد «حساب ویژه» در شبکه بانکی کشور به منظور فراهم کردن سرمایه در گردش پایدار برای واحدهای تولیدی و اقتصادی تاکید می‌کند، مطالبه جدی بخش خصوصی است و این اقدام می‌تواند گره از چالش تامین مالی بنگاه‌های اقتصادی، بگشاید.

غلامحسین شافعی در نود و هشتمین جلسه شورای گفت وگو از مشکلات جدی واحدهای تولیدی برای اخذ تسهیلات بانکی در ماه‌های اخیر خبر داد و متذکر شد: قانون مذکور مصوب سال ۱۳۹۴ بوده اما به طور کامل به مرحله اجرا در نیامده است. یکی از مفاد مهم و کارآمد این قانون، ماده ۲۱ آن است که بانک مرکزی را موظف می کند تا به منظور تامین سرمایه در گردش پایدار برای واحدهای صنعتی، معدنی، کشاورزی، حمل و نقل، صنوف تولیدی، بنگاه‌های دانش بنیان و شرکت‌های صادراتی در حال کار، افتتاح حساب ویژه تامین سرمایه در گردش را (که به اختصار «حساب ویژه» نامیده می‌شود) در چهارچوب قانون عملیات بانکی بدون ربا، به شبکه بانکی کشور ابلاغ نماید. این مهم محقق نشده و امروز بنگاه‌های اقتصادی ما با بحران اخذ تسهیلات و تامین سرمایه در گردش مواجهند.

وی ادامه داد: از شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی درخواست کرده‌ایم تا اجرای این ماده قانونی را بررسی کرده و از مراجع مربوطه مطالبه نماید.

شافعی در بخش دیگری از اظهارات خود به موضوع مخالفت اتاق های سه‌گانه با انتقال کمیته اقدام ارزی به بانک مرکزی اشاره کرد و توضیح داد: کمیته مذکور، به‌منظور اجرایی نمودن بسته سیاستی برگشت ارز حاصل از صادرات و حل مشکلات صادرکنندگان در حوزه ایفای تعهدات ارزی تشکیل شده است. در گام‌های آغازین، این کمیته در بانک مرکزی استقرار داشت که مشکلات متعددی را برای بخش تجارت خارجی ما رقم می‌زد اما با انتقال آن به سازمان توسعه تجارت، تحولات مثبتی در عملکرد آن رقم خورد که ماحصل آن، توسعه بخش صادرات بود.

رئیس پارلمان بخش خصوصی ایران ادامه داد: اخیرا با تصمیم هیات دولت، مجددا موضوع انتقال این کمیته به بانک مرکزی مطرح شد. مساله‌ای که با مخالفت صریح اتاق‌های سه‌گانه بازرگانی، اصناف و تعاون مواجه گردید و ادله این موضوع را در نامه‌ای به امضای روسای این اتاق‌ها به رئیس جمهوری اعلام نمودیم.

وی از شوراهای گفتگوی دولت و بخش خصوصی در استان‌ها درخواست کرد تا این مساله مهم را در دستور کار خود قرار دهند و در قالب پیشنهاد و مطالبه‌گری، آن را پیگیری نمایند. شافعی تاکید کرد: طبیعتا یک مطالبه‌گری جمعی؛ اثرات بیشتری را ایجاد خواهد کرد.

رئیس اتاق ایران در بخش دیگری از اظهارات خود از کسب رتبه برتر شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی خراسان‌رضوی در میان شوراهای استانی خبر داد و از عملکرد دست‌اندرکاران دبیرخانه و ریاست این شورا برای کسب این توفیق تقدیر کرد.

استاندار خراسان رضوی: اعتقاد راسخ ما این است که اغلب امور در حوزه اقتصادی به بخش خصوصی واگذار گردد

● ۱۱۵ هزار اشتغال ایجاد شود

یعقوبعلی نظری، استاندار خراسان رضوی هم در این نشست، بر لزوم حمایت از بخش خصوصی تاکید کرد و گفت: بخش خصوصی در اقتصاد استان دارای اصالت است و بخش حاکمیتی تلاش می‌کند حمایت‌های لازم را انجام دهد تا در نهایت مسیر صحیحی در حوزه اقتصادی استان طی گردد. حرکت فعالیت‌های اقتصادی در استان رو به جلو است و اگر مانعی در این مسیر پیش می آید، بایستی در تعامل بخش دولتی و خصوصی برطرف گردد. این نخستین رویکرد شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی است.

نظری تاکید کرد: محوری دومی که برای فعالیت‌های شورای گفت‌وگو بایستی مدنظر قرار گیرد، شفاف‌سازی ظرفیت‌های سرمایه‌ای استان، فرصت‌های موجود و انتظارات سرمایه‌گذاران است. در شورای گفت‌وگو باید بدانیم چه پیشنهادهایی برای سرمایه‌گذاری بخش خصوصی وجود دارد و انتظارات این بخش از استانداری و دولت چیست تا بر این اساس، با راهبردی معین، برای انجام اقدامات لازم برنامه‌ریزی نماییم.

استاندار خراسان رضوی خاطرنشان کرد: اعتقاد راسخ ما این است که اغلب امور در حوزه اقتصادی به بخش خصوصی واگذار گردد. به طور مثال، اختلافات کارگری و کارفرمایی در محیط کارخانه مرتفع شود.

وی با بیان اینکه در بحث اشتغالزایی، اشتغال مبتنی بر تولید و فعالیت اقتصادی مدنظر ماست، تصریح کرد: اعلام کرده ایم ۱۱۵ هزار اشتغال در سال ۱۴۰۱ در استان ایجاد شود. این عدد بزرگی در مقایسه با هدف‌گذاری برخی استان‌هاست. در ارائه آمار مربوط به اشتغال ایجاد شده باید واقعیت‌ها را بگوییم و برای تحقق این امر نیازمند همراهی بخش خصوصی، دولتی، اصناف و تعاونی‌ها و... هستیم.

● راه‌حل توسعه ۱۰۰ هکتاری شهرک ماشین سازی

در ادامه این نشست، علی اکبر لبافی، رئیس دبیرخانه شورای گفت‌وگوی خراسان رضوی به پیشنهاد مطروحه در نشست پیشین شورا در خصوص ساماندهی لکه‌های صنعتی استان اشاره و اظهار کرد: حسب اعلام شرکت شهرک‌های صنعتی استان در جلسه شورا، در صورتی که مصوبه هیات وزیران درخصوص ساماندهی استقرار واحدهای صنعتی در شعاع ۱۲۰ کیلومتری تهران، به استان خراسان رضوی و به ویژه شهر مشهد تسری یابد، علاوه بر رفع مشکلات پارک صنعتی مهتاب، موانع و مشکلات سایر صنایع از جمله صنایع عسکریه و خین عرب و لکه صنعتی امینیه نیز برطرف خواهد شد. لذا پیشنهاد می گردد، شورا مقرر کند به‌طور همزمان از طریق استانداری، مجمع نمایندگان استان، صمت و شرکت شهرک‌های صنعتی از طریق مراجع ذیصلاح (هیات وزیران) پیگیری لازم برای تسری مصوبه هیات وزیران صورت پذیرد.

لبافی در تبیین دستورکار نخست این نشست و تشریح بسته پیشنهادی ۱۰بندی رفع موانع و مشکلات شهرک‌های صنعتی استان، گفت: محدودیت زمین قابل واگذاری در شهرکهای صنعتی مشهد، علیرغم وجود تقاضا برای سرمایه گذاری در مرکز استان و به ویژه شهرک صنعتی توس، از جمله مشکلات موجود در حوزه صنعت استان است. نبود زمین کافی در شهرکهای صنعتی مشهد و وجود موانع توسعه شهرک صنعتی توس و ماشین ابزار، علی رغم مصوبه هیات دولت برای توسعه شهرک صنعتی توس و ماشین ابزار و مصوبه شورای گفت‌وگو و کارگروه امور زیر بنائی برای توسعه شهرک ماشین ابزار با رویکرد استقرار صنایع دانش بنیان و کم آب‌بر، همچنان احساس می‌شود.

وی افزود: پیشنهاد این است که شورا مقرر نماید در اجرای بند ۲ مصوبه ۱۳۹۱/۴/۲۷ هیات وزیران از ۲۰۰ هکتار مصوبه دولت وقت، ۱۰۰ هکتار برای توسعه شهرک صنعتی توس با اولویت استقرار صنایع دانش بنیان و کم آب‌بر و تکمیل زنجیره‌های صنایع موجود با رعایت ضوابط زیست محیطی اختصاص یابد.

رئیس دبیرخانه شورای گفت‌وگوی استان خاطرنشان کرد: با توجه به موانع موجود توسعه ۱۰۰ هکتاری شهرک ماشین سازی، کارگروه زیر بنایی موضوع توسعه این شهرک برای محدوده ۳۰ هکتاری در یک ضلع شهرک و محدوده ۷۰ هکتاری در ضلع دیگر شهرک را مصوب نموده است، که اجرای عملیات آن مستلزم تخریب ویلاهای موجود در آن محدوده هاست؛ لذا پیشنهاد می‌شود شورای گفت و گو مقرر کند حسب گزارش کارشناسی شرکت شهرکها مبنی بر «توسعه شهرک با اراضی واقع در شرق یا غرب شهرک فعلی بر پایه اراضی ملی از طریق منابع طبیعی که در ظاهر متصرف کمتری دارد» مجدد در کارگروه زیر بنایی مطرح و مصوب شود.

لبافی اذعان کرد: صدور مجوز توسعه و نوسازی برای واحدهای دارای پروانه بهره‌برداری، کارت شناسایی و گواهی فعالیت صنعتی مستقر در خارج از شهرک‌ها و نواحی صنعتی، در همان عرصه موجود و زنجیره تولید و با اخذ مجوز محیط‌زیستی در سقف منابع آب تخصیص‌یافته بلامانع است.

وی به روند کاهشی تخصیص سهم شرکت شهرک‌ها از اعتبارات عمرانی استان در طول سالهای اخیر (علیرغم افزایش شدید قیمت ها) و انتقال هزینه ها و تعهد ها به واحدهای صنعتی به عنوان یکی دیگر از مشکلات موجود اشاره کرد و گفت: طبق اعلام شرکت شهرکها بر اساس مصوبه هیات دولت و دستور معاون اقتصادی رئیس جمهور، سازمان مدیریت و برنامه ریزی در سایر استانها حدود ۳۰ درصد اعتبار مربوط به زیرساخت شهرکهای صنعتی را تامین می‌کند، (سهم شرکت شهرکهای صنعتی نیز ۳۰ درصد و سهم شرکت توانیر ۴۰ درصد است)؛ اما در استان خراسان رضوی، سهم دولت که از سوی سازمان مدیریت و برنامه ریزی تامین می شود، ۱۵درصد است و ۴۵درصد از سوی شرکت شهرکها پرداخت می شود. این موضوع باعث افزایش هزینه صنعتگران شده است. لذا پیشنهاد می شود شورا مقرر نماید این موضوع برای خراسان رضوی مانند دیگر استان‌ها اجرا شود.

لبافی اضافه کرد: همچنین، با توجه به تعیین سهم دولت در زیر ساخت ها و تصفیه خانه های فاضلاب شهرکهای صنعتی استان به نسبت مساوی توسط سازمان برنامه بودجه و شرکت شهرکهای صنعتی در سالهای ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲، همه توافقات قبل در این خصوص مورد بازنگری قرار گرفته و به نسبت مساوی تقسیم شود. فرایند طولانی ارائه مفاصا حساب از سوی اداره کل تامین اجتماعی برای نقل و انتقال واحدها در شهرک‌ها و نواحی صنعتی، یکی دیگر از مشکلاتی بود که رئیس دبیرخانه شورای گفت‌وگوی استان به آن اشاره کرد.

لبافی گفت: پیشنهاد این است که شورا مقرر کند اداره کل تامین اجتماعی ترتیبی اتخاذ نماید تا در بررسی مطالبات تامین اجتماعی از طریق قرارداد با شرکت های حسابرسی، این مدت زمان به هر طریق ممکن برای صدور گواهی تعیین و تکلیف و کاهش داده شود. (براساس آمادگی تامین اجتماعی ۲۰ روزه پاسخ داده خواهد شد.)

ادامه در صفحه ۷

خبر

تاخیر ۳۶درصد پروازهای فرودگاه مشهد در مهر ماه

ایسنا: مدیر روابط عمومی فرودگاه بین‌المللی شهید هاشمی‌نژاد مشهد از تاخیر ۳۶ درصدی کل پروازهای فرودگاه مشهد در مهر ماه خبر داد.

حسن جعفری درباره میزان جابه‌جایی مسافران فرودگاه بین‌المللی شهید هاشمی‌نژاد مشهد در مهر ماه سال‌جاری اظهار کرد: در مهر ماه سال‌جاری ۴۸۹۳ پرواز در فرودگاه مشهد انجام شده که نسبت به وضعیت مشابه در سال گذشته ۲۱درصد رشد داشته است. وی افزود: همچنین ۶۶۲هزار و ۹۳۲ مسافر در فرودگاه بین‌المللی مشهد در مهر ماه جابه‌جا شده که نسبت به مهر سال گذشته ۳۸درصد افزایش را نشان می‌دهد.

مدیر روابط عمومی فرودگاه بین‌المللی شهید هاشمی‌نژاد مشهد در خصوص میزان پروازها و جابه‌جایی مسافران داخلی در مهر ماه نیز خاطرنشان کرد: ۴۰۳۱ پرواز داخلی در مهر ماه نشست و برخاست داشته که این رقم نسبت به مهر ماه سال گذشته ۱۳درصد رشد را نشان می‌دهد. همچنین ۵۴۹هزار و ۲۶۴ مسافر در این مدت در فرودگاه مشهد جابه‌جا شده‌اند که نسبت به مدت زمان مشابه ۳۰درصد افزایش داشته است.

● رشد ۱۰۱ درصدی ورود گردشگران خارجی به مشهد

جعفری در رابطه با میزان پروازها و جابه‌جایی گردشگران خارجی عنوان کرد: در مجموع ۸۶۲ پرواز خارجی در مهر ماه نشست و برخاست داشت که نسبت به وضعیت مشابه در سال گذشته ۸۴درصد رشد را نشان می‌دهد. همچنین با جابه‌جایی ۱۳۳هزار و ۶۶۸ گردشگر در فرودگاه مشهد، رشد ۱۰۱ درصدی جابه‌جایی گردشگران خارجی در این فرودگاه نسبت به مهر سال گذشته به ثبت رسیده است. وی در خصوص میزان تغییرات پروازها و جابه‌جایی تمام مسافران در فرودگاه مشهد نسبت به شهریور ماه سال‌جاری بیان کرد: به طور مجموع نشست و برخاست‌های پروازهای فرودگاه مشهد در مهر ماه نسبت به شهریور ماه یک‌درصد و جابه‌جایی تمام مسافران چهاردرصد کاهش داشته است.

جعفری ادامه داد: نشست و برخاست‌های پروازهای داخلی در شهریور ماه نسبت به ماه قبل آن یک درصد، جابه‌جایی مسافران داخلی ۲ درصد، نشست و برخاست پروازهای خارجی ۱۰درصد و جابه‌جایی گردشگران خارجی نیز ۱۵درصد کاهش داشته است. وی تصریح کرد: از ۲۴۴۴ پرواز خروجی که در مهر ماه ۱۴۰۱ انجام شده ۸۷۶ پرواز (۳۶درصد کل پروازها) با تاخیر ۳۰ دقیقه‌ای یا بیشتر انجام شده که مجموع میزان تاخیرات به بیش از ۷۱هزار ۶۰۰ دقیقه می‌رسد؛ به عبارت دیگر به طور متوسط هر پرواز تاخیردار با حدودا ۸۲ دقیقه تاخیر انجام شده است.

جعفری در خصوص علت تاخیر پروازها بیان کرد: عمده پروازها به دلیل تاخیر در ورود هواپیما، نقص فنی، عملکرد شرکت هواپیمایی، تعویض هواپیما، سوخت‌رسانی و... تاخیر داشته است. همچنین ۶۴درصد پروازها بدون تاخیر یا با تاخیر کمتر از ۳۰ دقیقه انجام شده است.

خبر

صدور ۶۰ فقره مجوز واردات ماشین‌آلات معدنی

ایسنا: معاون امور معادن و صنایع معدنی سازمان صمت خراسان رضوی گفت: از ابتدای سال جاری تاکنون ۶۰ فقره مجوز واردات ماشین‌آلات معدنی در خراسان رضوی صادر شده است.

محمد توکلی در خصوص وادات ماشین‌آلات معدنی به خراسان رضوی طی سال جاری اظهار کرد: در استان ۹۷۲ معدن دارای پروانه معتبر است. همچنین بیش از ۱۰ سال از عمر ۸۰ درصد ماشین‌آلات معدنی خراسان رضوی می‌گذرد؛ بنابراین با توجه به بالا بودن قیمت ماشین‌آلات معدنی نو، معدن‌کاران تمایل بیشتری به دریافت ماشین‌آلات دسته دوم دارند.

وی درباره هدفگذاری واردات ماشین‌آلات معدنی به خراسان رضوی با توجه به ارزش و وزن آن افزود: با توجه به اصلاح بخشنامه واردات ماشین‌آلات معدنی هنوز تعداد دقیق آن فعلا مشخص نبوده و پس از تائید وزارتخانه در سامانه جامع تجارت این موضوع مشخص می‌شود اما در مجموع واردات ماشین‌آلات معدنی رشد قابل توجهی داشته است.

معاون امور معادن و صنایع معدنی سازمان صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی درباره تعداد ماشین‌آلات معدنی وارد شده به استان خاطرنشان کرد: در حال حاضر محدودیتی وجود ندارد و تعداد ماشین‌آلات بر حسب میزان استخراج سالانه، میزان باطله‌برداری و نوع ماده معدنی محاسبه می‌شود. از سال گذشته تا کنون بیش از ۲۰۰ دستگاه ماشین‌آلات معدنی به استان وارد شده است.

افزایش تردد ناوگان ترانزیتی خارجی از مرز لطف آباد

ایرنا: مدیر کل راهداری و حمل و نقل جاده ای خراسان رضوی گفت: بعد از اقدام ترکمنستان در حذف عوارض جاده ای برای عبور ناوگان ترانزیتی، تردد ناوگان کشورهای ترکیه و قزاقستان از گذرگاه مرزی لطف آباد شهرستان درگز خراسان رضوی افزایش یافته است.

جعفر شهامت افزود: بعد از بازگشایی مرز لطف آباد در خرداد ماه امسال، تردد ناوگان ترکیه طی هفت ماه امسال ۲۳۵ درصد رشد داشته است و پس از اعمال حذف پیمایش جاده ای از سوی ترکمنستان طی مهرماه امسال نیز تردد ناوگان جاده ای ترکیه دوباره ۴۷ درصد افزایش یافت. وی ادامه داد: هرچند تردد ناوگان تجاری ترکمنستان از مرز لطف آباد تغییر چندانی نداشته است اما تردد ناوگان قزاقستان بعد از حذف عوارض جاده ای یاد شده، افزایش ۲ برابری را نشان می دهد.

مدیر کل راهداری و حمل و نقل جاده ای خراسان رضوی گفت: ترانزیت خروجی از مرز لطف آباد در هفت ماه امسال ۱۴۳ درصد افزایش را نشان می دهد و این پایانه مرزی از حیث ترانزیت خروجی در بین چهار پایانه مرزی استان سهم ۳۴ درصدی داشته و پس از پایانه مرزی سرخس با سهم ۴۳ درصدی، در رتبه دوم قرار دارد.

شهامت افزود: ناوگان تجاری ترکمنستان، ترکیه و ایران به ترتیب با ۵۸، ۲۶ و ۱۵ درصد به ترتیب بیشترین سهم را از تردد در این مرز زمینی دارد که البته باید توجه داشت تقریبا همه تردد ناوگان ترکمنستانی در محدوده پایانه مرزی صورت گرفته و مربوط به ترانشیپمنت کالا در ناوگان ایرانی بوده است.

«دنیای‌اقتصاد» روابط اقتصادی ایران ب

سختی «تجارت آس

غفوری مقدم: برای صادرات به آ

عاطفه‌چوپان
■ خبرنگار

دنیای‌اقتصاد: هیچ کشوری (به جز کره‌شمالی) نیست که دست کم در حرف و شعار بر اهمیت حفظ و گسترش روابط اقتصادی و تجاری با دنیا صحه نگذارد، اما کشورهای کمی امروز به غول‌های صادراتی و تجاری بدل شده‌اند و سهم بیشتری در این حوزه دارند. چین، ایالات متحده آمریکا، آلمان و ژاپن بر فراز این قله ایستاده‌اند. نگاهی به اقتصاد این کشورها به ما نشان می‌دهد که کاهش هزینه‌های تولید، بهره‌مندی از تکنولوژی روز دنیا، استفاده از نیروهای متخصص داخلی و خارجی، تولید داخلی پویا، تسهیل روابط سیاسی و به تبع آن روابط تجاری با د مهم رسانده است. در این میان سهم دول و سالم دولت یارانه‌های مختلفی به صاد شعارهای سالانه از صادرات حمایت می‌ک را فراهم کرده و کنار می‌نشیند تا صادرک جایگاه ایران در رتبه‌بندی کشورها بر بانک جهانی در سال ۲۰۲۰) جایگاه سی

● موضوع، کاهش هزینه‌های تولید است

سعید ملک‌الساداتی، عضو هیات علمی گروه اقتصاددانشگاه فردوسی با اشاره به اینکه ایجاد دبیرخانه دیپلماسی اقتصادی در اتاق بازرگانی ایران یا حتی در دولت می‌تواند اقدام مناسبی جهت توسعه تبادلات تجاری با دیگر کشورها باشد، در این باره می‌گوید: اما نباید فراموش کرد که مساله اصلی و مهم در تبادلات اقتصادی بین دو کشور قیمت‌های نسبی است. به لحاظ تئوریک در علم اقتصاد موتور محرک تجارت از کشور مبدا به مقصد اختلاف در هزینه تمام شده کالاست که این هزینه تمام شده شامل هزینه تولید، فرآوری، بسته‌بندی، حمل، ونقل، بیمه، مالیات و... را در بر می‌گیرد و اگر مجموع این هزینه‌ها در کشور مبدا کمتر از کشور مقصد باشد فعالان اقتصادی بدون نیاز به توصیه کسی مسیر را شناسایی خواهند کرد و تجارت را انجام می‌دهند.

ملک الساداتی ادامه می‌دهد: اینکه دولت تاکید می‌کند تجارت توسعه پیدا کند معنا و مفهومش این است که به میزانی که دولت انتظار دارد بین دو کشور روابط تجاری برقرار نیست و حالا ما می‌خواهیم تلاش کنیم این روابط را بالا ببریم. دوباره به قاعده تئوری اقتصادی اگر ما بخواهیم چنین تلاشی انجام دهیم این تلاش را باید معطوف به این موضوع کنیم که قیمت‌های نسبی بین کشور مبدا و مقصد به سود اقتصاد داخلی تغییر کند، یعنی تلاش کنیم قیمت تمام شده کالاهایمان را پایین بیاوریم و به جز این هیچ راهی وجود ندارد.

ملک‌الساداتی در ادامه به موانعی که بر سر راه توسعه تجارت خارجی وجود دارد پرداخته و می‌گوید: باید به موانعی که سبب شده قیمت‌های داخلی از مزیت چندانی در رقابت برخوردار نباشند بپردازیم، در حوزه صادرات چه با کشورهای همسایه و چه با کشورهای دیگر نکته بسیار مهم این است که اگر از نفت و فرآورده‌های پتروشیمی بگذریم در سبد صادراتی ما چگالی کالاهای کشاورزی و نهایتا محصولات حوزه صنایع غذایی به شدت بالاست. ما چرا نمی‌توانیم جز محصولات کشاورزی محصول دیگری صادر کنیم، پاسخ ساده است. تکنولوژی‌های تولید ما در سال‌های اخیر به شدت از به‌روزرسانی محروم بودند.

این استاد دانشگاه ادامه می‌دهد: البته در حوزه محصولات کشاورزی هم تکنولوژی تولید همچنان قدیمی است اما یارانه آب و انرژی کمک می‌کند تا محصولات کشاورزی ارزانی تولید کنیم. در این میان نباید فراموش کرد که صادرات محصولات کشاورزی با چنین وضعیتی عملا یارانه‌ای است که اقتصاد ایران به کشورهای خریدار این محصولات می‌دهد یعنی اگر گوجه‌فرنگی را به روسیه صادر می‌کنیم همزمان یارانه آب و انرژی یارانه‌ای صرف شده را نیز به خریدار خارجی این محصول می‌دهیم و اگر این یارانه را در نظر نگیریم همان گوجه‌فرنگی هم مزیت رقابتی ندارد. در نتیجه در محصولات کشاورزی به دلیل چنین یارانه‌هایی همچنان می‌توانیم در قیمت نسبی مزیت داشته باشیم اما در تولیدات صنعتی به دلیل مقیاسهای پایین تولید و تکنولوژی‌های فرسوده و قدیمی مزیت زیادی در قیمت نداریم و در نتیجه این محصولات در سبد صادراتی ما نیز جایگاه چندانی ندارد.

● هزینه بالای دولت در ایران

ملک‌الساداتی درباره گران بودن مطالبات دولتی در ایران می‌گوید: نکته دیگری که در قیمت محصولات داخلی تعیین‌کننده است بحث هزینه‌های بالای خدمات دولتی است که در یک عنوان کلی با نام هزینه دولت از آن یاد می‌شود. دولت در ایران گران است و دولت گران به فعالان اقتصادی هزینه زیادی تحمیل می‌کند. دولتی که با انبوه نیروهای ناکارآمد مواجه است، کارکنانش از حد بهینه بیشتر است، فساد و سوءمدیریت دارد و کارها را با دوباره‌کاری و ناکارآمدی پیش می‌برد، دولت گرانی است و به فعالان اقتصادی هزینه تحمیل می‌کند و این هزینه‌ها از محل درآمدهای نفتی یا مالیات و... به هر حال از جامعه تامین می‌شود و چه نسل حاضر و چه نسلهای آینده آن را می‌پردازد. اما سوال اینجاست که آیا دولت‌ها در کشورهای دیگر به همین میزان هزینه دارند و اگر پاسخ منفی است، پس تولیدکننده کالا و خدمات در آن کشورها در قیمت تمام شده محصولات مزیت دارند؛ بنابراین نباید از گران بودن دولت غافل شد.

این استاد دانشگاه می‌افزاید: باید دید در قیمت تمام شده هر یک تن محصول صادراتی دولت چه سهمی داشته و چه سهمی از قیمت تمام شده کالاها هزینه خدمات دولتی بوده است. از محل کاهش این هزینه‌ها می‌توان به فعال اقتصادی کمک کرد تا مزیت رقابتی به دست بیارود؛ اما اصلاحات در دولتی با بوروکراسی پیچیده و هزینه‌های بالا دشوار است.

ملک‌الساداتی در بخش دیگری از مصاحبه به تاثیر روابط سیاسی در دیپلماسی اقتصادی می‌پردازد و می‌گوید: مانع دیگری که بر سر راه توسعه روابط تجاری با سایر کشورها وجود دارد، منبعث از نوع روابط اقتصادی ما با کشورهای همسایه و سایر کشورهاست. خوب یا بد که خود موضوع بحث دیگری است، ما درگیر منازعاتی با نظام جهانی هستیم و این موضوع هزینه‌های زیادی به تولید ما تحمیل کرده است. تکنولوژی فرسوده تولید هم نوعی معلول همین تحریم‌هاست. اما این منازعات از زاویه دیگر هم به صادرات ما لطمه زده، ما ناگزیر هستیم در نظام اقتصادی بین‌الملل روابط اقتصادی خود را از طریق سیستم‌های بانکی انجام دهیم و این اصل اول و جزو بدیهیات و ضروریات تجارت است؛ اما صادرکننده‌ها و فعالان اقتصادی ما از اولین پیشنیاز تجارت که دسترسی به سیستم بانکی برای نقل‌وانتقال ساده، کم‌هزینه و کم‌ریسک منابع درآمدی صادراتی است محرومند چون ما با سیستم بانکی بین‌المللی ارتباطی نداریم و تحریم سوئیفت مانع جدی در این خصوص است و در حال حاضر هزینه‌های مبادله زیادی به فعالان اقتصادی ما تحمیل می‌شود تا بتوانند پول ارز صادراتی خود را به کشور برگردانند و اگر این موضوع را نیز به قیمت تمام شده محصول اضافه کنیم، مزیت رقابتی ما بیش از پیش کاهش می‌یابد. عضو هیات علمی دانشگاه فردوسی مشهد در ادامه اظهار می‌کند: مانع بعدی عضو نبودن ایران در سازمان تجارت جهانی است که ریشه این موضوع را می‌توان در نوع روابط بین‌المللی و تعامل ما با نظام جهانی جستوجو کرد. به هر حال الزامات پیوستن به سازمان تجارت جهانی را فراهم نکردیم و در حالی که کشورهای همسایه ما مثل افغانستان عضو سازمان تجارت جهانی هستند ما از مزیت‌های عضویت محروم هستیم این موضوع هم در قیمت‌های تمام شده محصولات ما تاثیرگذار است، در این میان البته هوشمندانه به سمت یک سری از پیمان‌های منطقه‌ای رفتیم اما نه با زیرکی! مثلا در پیمان اتحادیه کشورهای اوراسیا اعضای این اتحادیه باید تعرفه کالاهای مشخصی را برای هم کاهش دهند؛ اما ایران در انتخاب کالاهایی که باید تعرفه‌ها را روی آن کاهش دهد، به دلیل کدگذاری غیردقیق نظام گمرکی، به نوعی عمل کرده است که در واقع، کالاهای مناسبی برای آن که روی آنها تعرفه بدهد و بگیرد، مشخص نکرده است.

■ ملک‌الساداتی: نباید فراموش کرد که مساله اصلی و مهم در تبادلات اقتصادی بین دو کشور قیمت‌های نسبی است. به لحاظ تئوریک در علم اقتصاد موتور محرک تجارت از کشور مبدا به مقصد اختلاف در هزینه تمام شده کالاست

● لزوم پذیرش قواعد جهانی

ملک‌الساداتی با اشاره به کاهش مزیت‌های صادراتی ایران به دلیل موانع گریبان‌گیر کشور می‌گوید: موانع زیادی هست که باعث می‌شود قیمت‌های تمام شده ما بالا برود و بالا رفتن قیمت‌های تمام شده باعث می‌شود که ما از مزیت کافی در صادرات برخوردار نباشیم. بنابر

ا همسایه‌های شرقی را بررسی می‌کند

ان» با همسایگان

آسیای میانه مشکل واگن داریم

دنیا و مواردی از این دست آنها را به این ت‌ها چقدر بوده؟ آیا در یک اقتصاد پویا رات اختصاص می‌دهد و تحت عناوین و کند یا در جایگاه خود تنها بستر مناسب ندگان و تجار خود مسیر را پیش ببرند؟ ر پایه حجم صادرات (بر اساس داده‌های وششم است. کشوری با معادن و ذخایر فـــراوان، نفت زیاد و ارزان، جغرافیای متنوع و محصولات کشـــاورزی متعدد، نیروی کار زیاد، موقعیت استراتژیک و مناسب مرزی و... چرا در چنین جایگاهی است؟ با وجود تاکیدات فراوان بر اهمیت حفظ روابط تجاری با دنیا توسط تمام مسوولان و دولت‌ها و تبدیل تولید به یک شعار تقریبا هر ساله وضعیت کشور از حیث دیپلماســـی اقتصادی به گواه آمار مطلوب نیســـت. در این پرونده به این ســـوال پاسخ خواهیم داد که پیش‌نیازهای یک دیپلماسی موفق اقتصادی چیست و چه موانع داخلی و خارجی در این خصوص بر سر راه ایران وجود دارد؟

ایـــن اگر دولت تاکید دارد کـــه صادرات محصولاتمان را با نگاه ویژه به همســـایه‌ها توسعه دهیم باید هدف خود را روی کاهش قیمت تمام شـــده یا هزینه‌های نســـبی محصولات تولید داخل معطوف کند و جهت‌گیری دولت بر اساس کاهش این هزینه‌ها باشد. این هزینه‌ها می‌تواند از طریق افزایش مقیاس تولید، بهبود تکنولوژی و فناوری تولید، کاهش هزینه‌هـــای دولت، تلاش برای مذاکره بر سر تعرفه‌ها، تســـهیل روابط مالی و بانکی بین‌المللی یا عضویت در پیمان‌های جهانی که مهم‌ترین آن ســـازمان تجارت جهانی است کاهش پیدا کند. عضو هیات علمی گروه اقتصاد دانشگاه فردوسی تصریح می‌کند: بحث در تجارت بین‌الملل بسیار روشن و شفاف است منتها اگر قواعد جهانی را نپذیریم به جای یک کار آسان بایدهزار کار دشوار انجام دهیم تا بتوانیم تغییر بسیار کوچک و اندکی در صادراتمان ایجاد کنیم. امیدوارم جهت‌گیری‌هایی که در بحث صادرات چه در بخش خصوصی و چه دولتی وجود دارد بر قیمت تمام شده و مزیت رقابتی منوط شود.

ملک‌الساداتی ادامه می‌دهد: در این میان فعالان اقتصادی انتظـــار دارند که دولت تلاش و سیاست‌های خود را در جهت کاهش قیمت تمام شـــده محصولات طراحی کند و به هزینه‌های مبادله‌ای که به فعالان بخش خصوصی تحمیل می‌شود توجه کند. در حـــال حاضر بخش زیادی از ایـــن هزینه‌های مبادله به تولیدکنندگان ما مربوط نمی‌شـــود، اگر تولیدکننده ناگزیر اســـت کارمزد بالاتری بـــرای نقل‌وانتقال پول به صرافی‌هـــا بدهد و نتواند از سیســـتم کـــم هزینه بانکی بین‌المللی اســـتفاده کند، این هزینه‌ایســـت که دولت به صورت غیرمســـتقیم و به دلیل تحریم‌ها به تولید داخل تحمیل کرده یا باید این هزینه را جبران کند یا مشکل را برطرف کند. این شیوه تعامل با نظام بین‌الملل هزینه‌هایی خواهد داشـــت که به معنای دور ماندن هر چه بیشتر از بازارهای بین‌المللی و کوچک‌تر شـــدن اقتصاد داخلی و سبد صادراتی ما خواهد بود.

> ■ خندان‌دل: کشورهای پیرامون ما کشورهایی هستند که همواره دچار تنشهای اجتماعی جدی بوده‌اند و روابط سیاسی آنها با دنیا مطلوب نبوده و نتیجه این شده که ما حتی یک رابطه پولی مالی و بانکی حداقلی نیز با دنیا نداریم

● غفلت از دیپلماسی اقتصادی

محســـن خندان‌دل، رئیس کمیسیون خدمـــات فنی، مهندســـی و عمران اتاق خراسان رضوی هم در خصوص وضعیت روابط تجاری ایران با کشورهای همسایه به «دنیای‌اقتصاد»می‌گوید: در یک مملکت، جامعـــه و اقتصادی مانند کشـــور ما که کاملا با واژه سیاســـت عجین شده و تمام تصمیم‌گیری‌ها در آن مبتنی بر سیاست تدوین می‌شود بحث دیپلماسی اقتصادی بحث بســـیار حائز اهمیتی اســـت و این موضوع در دنیا نیز حـــرف اول را میزند. جریـــان اقتصاد آزاد و از بین رفتن مرزها خود نشاندهنده این است که باید با نگاهی ویژه به حوزه سیاست، اقتصاد و فعالیت‌های اقتصادی را طراحـــی کنیم. خندان دل اضافـــه می‌کند: در این میان وقتی واژه سیاســـت را بـــه کار می‌بریـــم، اولین منظور رفتار متقابل برد- بردی اســـت کـــه باید بین دولت‌های مختلف اتفاق بیفتد و در قبال آن، رابطه اقتصادی روان، جریانســـاز و همراه با ورود و خروجی منطقی و آزاد پول رقم بخورد. اما امروز به واسطه اینکه در کشور ما اقتصاد با امنیت عجین شـــده، از مباحث دیپلماسی سیاسی در اقتصاد غافل شـــدیم و چون این دو حوزه را با هم عجین کردیم، این روابط به شدت تحت‌الشعاع قرار گرفته است. در نتیجـــه این موضوع بازارهای هدف ما به کشـــورهای محدودی خلاصه شـــده و معدود کشـــورهایی که با آنها ارتباطات سیاســـی و به تبع آن جریان اقتصادی را برقرار کردیم نتوانســـتند کمک شـــایانی به اوضاع اقتصادی ما بکنند.

خنـــدان‌دل ادامه می‌دهـــد: کشـــورهای پیرامون ما کشورهایی هســـتند که همواره دچار تنشهای اجتماعی جدی بوده‌اند و روابط سیاســـی آنها با دنیا مطلوب نبوده و نتیجه این شـــده که ما حتی یـــک رابطه پولی مالی و بانکی حداقلی نیز بـــا دنیا نداریم. علاوه بر این، به دلیل وابســـتگی‌های جدی که در تامین مواد اولیه، تکنولوژی، به‌روزرســـانی ماشـــین‌آلات و... داریم، حتـــی در تامین داده‌های اولیه حوزه کشـــاورزی نیز با مشکلات متعددی مواجهیم و تا زمانی کـــه بازنگری جدی در این حوزه‌ها انجام ندهیم نباید انتظار داشـــته باشـــیم اوضاع از آنچه هست بهتر شود.

رئیس کمیسیون خدمات فنی، مهندسی و عمران اتاق خراسان رضوی در ادامه با اشاره به اینکه سال‌هاست شعار عدم‌اتـــکا به حوزه درآمدهای نفتـــی را مطرح می‌کنیم، تصریح می‌کند: با این وجود هیچ‌گاه نتوانســـتیم بودجه انقباضی نسبت به منابع درآمد نفتی تنظیم کنیم و امروز به جایی رسیدیم که بزرگ‌ترین منابع مالی ما به واسطه فروش نفت تامین شـــده و نتوانستیم در زمین اقتصادی تولیدمحور قدم‌های اساســـی برداریم، البته شعار و حرف زیاد بوده اما در عمل شـــاهد اتفاقات خوبی نبودیم. وی یکی از مولفه‌های مهم حمایت از تولید را ایجاد انجمنهای مردم‌نهاد و تخصصی دانسته و می‌گوید: متاسفانه به چنین انجمن‌های تخصصی نیز اجازه ظهور و بروز داده نشد و با اینکه دولت‌ها همواره سعی می‌کنند شعار استفاده از افکار بخش خصوصی بدهند اما می‌بینیم که بخش خصوصی نقش قابل‌توجهی در تصمیم‌سازی و عملیات اجرایی در کشور نداشته است.

خندان‌دل با تاکید بر اینکه روابط اقتصادی خارجی ما با روابط دیپلماسی عجین شده، اظهار می‌کند: به شدت در دنیا تحت‌تاثیر روابط انقباضی قرار گرفتیم و ثمره این نوع از روابط خارجی نیز چیزی است که امروز می‌بینیم. تراز اقتصاد خارجی ما که باید به واســـطه آن روانسازی در اقتصـــاد داخلی به وجود می‌آمـــد ترازی کاملا منفی اســـت و در رابطه با کشـــورها حتی کشورهای پیرامونی و هدف اولیه مثل افغانســـتان و عراق نیز موفقیت زیادی نداشـــتیم. این تراز نابرابر اقتصادی تحت‌تاثیر دستکاری در حوزه مالی و پولی اســـت و نتیجتا ما به سرعت حوزه اقتصاد خارجی را از دســـت دادیم و به واسطه وابستگی این موضوع با اقتصاد داخلی شاهد نابسامانی‌های جدی در اقتصاد داخلی نیز هستیم. در این بین نگاه امنیتی به اقتصاد باعث شده ما با تصمیمات خلق‌الساعه حتی جریان منطقی که طی چند سال در حوزه اقتصاد به وجود آمده بود را نیز از دست بدهیم.

رئیس کمیسیون خدمات فنی، مهندسی و عمران اتاق مشـــهد ادامه می‌دهد: برای مثـــال در حال حاضر بخش بزرگـــی از اقتصاد مـــا مانند تمام دنیا وابســـته به حوزه ارتباطات مجازی و اینترنت است اما با تصمیماتی ناکارآمد، اینترنت دچار مشکل شده و توازن اقتصادی داخلی به هم ریخته است. همین دست موضوعات است که دیپلماسی اقتصادی در کشور را با مشکلات متعدد مواجه کرده. روابط اقتصادی ما با دنیا امروز به شـــدت تحت‌تاثیر تصمیمات آنی قرار گرفته و عدم‌استفاده از خرد جمعی در این حوزه باعث شده با آسیبهای جدی و بعضا غیرقابل جبرانی مواجه شویم و مطمئنا تا زمانی که به یک منطق آکادمیک جهانی برنگردیم به همین ترتیب ادامه خواهد داشت.

خندان‌دل داستان ایران در اقتصاد را هزارتوی پیچیده‌ای می‌داند و می‌گوید: ما عوامل غیرقابل مربوط و متعددی را به تصمیم‌سازی اقتصادی خود مرتبط کردیم که امروز دیگـــر نمی‌توان عواقب آن را جبران کرد. در این میان تا زمانی که به یک آرامش داخلی دست پیدا نکنیم و روابط پایداری در خارج از کشـــور به وجـــود نیاوریم، وضعیت اقتصادی ما بهتر نخواهد شد. تا زمانی که روابط اقتصادی را بر مبنای خطوط اعتباری که از آن رانت جدی به وجود آمده بنا بگذاریم و به بخشهای میان‌دستی و پایین‌دستی تولیدمحور نگاهی نداشته باشیم، داستان همین است.

ادامه در صفحه ۶

خبر

افتتاح نخستین بانک ژن پیاز زعفران در تربت حیدریه

ایسنا: مدیر جهاد کشاورزی تربت‌حیدریه از افتتاح نخستین بانک ژن پیاز زعفران ایران توسط بخش خصوصی در این شهرستان خبر داد.

حســـین محمدی افـــزود: در ایـــن بانک ژن پیاز زعفران تمامی اســـتان‌های مختلف کشور جمع‌آوری و در قطعات کوچک کشـــت شـــده است. وی گفت: با انجام کارهای تحقیقاتی پیاز زعفران استان‌های مختلف از نظر کیفیت، گل دهی و رشـــد مورد بررسی قرار گرفته و سپس معرفی می‌شوند. محمدی با بیان اینکه بانک ژن زعفران برای اولین بار توســـط بخش خصوصی در کشـــور راه‌اندازی شده اســـت، خاطرنشان کـــرد: زعفران تربت‌حیدریه بـــه عنوان یکی از شـــاخص‌ترین محصولات شهرستان در ایران و جهان رتبه نخســـت را به خود اختصاص داده اســـت. وی با بیان اینکه از مجمـــوع ۹۱ هزار هکتار اراضی زیر کشت زعفران خراسان رضوی، ۸۹۶۱ هکتـــار آن معـــادل ۱۲ درصد به اراضی شهرستان تربت‌حیدریه اختصاص دارد، افزود: تولید زعفران امسال در تربت‌حیدریه نسبت به پارســـال ۱۰ تا ۱۵ درصد افزایش داشته است. مدیر جهاد کشاورزی تربت‌حیدریه تصریح کرد: پیش بینی می‌شود امسال ۲۰ تن زعفران خشک و مرغوب در شهرستان تربت‌حیدریه تولید شود، گردش سالیانه مالی زعفران در شهرستان بالغبر ۶۰ میلیارد ریال اســـت. مدیر جهاد کشاورزی تربت‌حیدریـــه میانگین تولید ســـالانه زعفران این شهرستان در ســـال‌های پربارش را ۳۵ تن با عملکرد چهـــار کیلوگرم در هکتار اعلام کرد و گفت: شهرستان تربت‌حیدریه از حیث سطح زیر کشت زعفران در دنیا و کشور رتبه نخست را داراســـت. محمدی با بیان اینکه هر سال به طور میانگین ۵ تا ۶ تن زعفران از شهرســـتان تربت‌حیدریه، به امارات و کشـــورهای آســـیای میانه صادر می‌شـــود، اظهار کـــرد: اکنون ۱۰ شـــرکت در زمینه فراوری و بسته‌بندی زعفران مشغول فعالیت هســـتند. وی گفت: هم‌اکنون ۶۰۰۰ خانوار در شهرستان تربت‌حیدریه از محل کشت زعفران ارتزاق می‌کنند. بانک ژن زعفران تربت‌حیدریه با صرف ۲ میلیارد تومان اعتبار در زمینی به مســـاحت ۳ هکتار دایر شده است و به‌زودی در ۲ هکتار دیگر فعالیت‌های پژوهشی گسترش خواهد یافت.

سرمایه‌گذاری ۳ میلیون یورویی شرکت ترکیه‌ای در سرخس

ایرنا: رئیس هیات مدیره منطقه ویژه اقتصادی سرخس گفت: شرکت کیمیا سولفور ترکیه، سه میلیون یورو در این منطقه ویژه اقتصادی در شمال شرق خراسان رضوی برای فرآوری گوگرد سرمایه گذاری کرده است. محمدرضا برهمند افزود: این شرکت ترکیه‌ای که در ۱۳ کشور جهان نمایندگی و کارخانه دارد، به تازگی کارخانه مرتبط با صنایع گوگرد خود در کشور تانزانیا را تعطیل کرده و در حال انتقال تجهیزات آن به ســـرخس خراسان رضوی است.وی گفت: هم اکنون سوله و زمین احداث کارخانه به مساحت ۳۲ هزار مترمربع در منطقه ویژه اقتصادی سرخس خریداری و عملیات ساختمانی احداث این مجتمع نیز آغاز شده است و از طرفی در هفته جاری تجهیزات فرآوری گوگرد نیز از ازمیر کشور ترکیه بارگیری و در مسیر انتقال به ایران قرار دارد. رئیس هیات مدیره منطقه ویژه اقتصادی سرخس گفت: در حال حاضر فاز نخست احداث کارخانه توسط شرکت ترکیه ای آغاز شده و قرار اســـت این شـــرکت با واردات سالانه یک میلیون تن گوگرد از کشورهای مستقل مشترک المنافع به سرخس و تولید کودشیمیایی در منطقه ویژه ســـرخس، محصول نهایی را به کشورهایی مانند هند صادر کند.

یادداشت

بخش خصوصی تشریفاتی

ادامه از صفحه ۳

...قبلا پیشنهاد شده بود در سفرهای مقامات دولتی به کشورهای خارج و به‌ویژه منطقه لازم است بخش‌خصوصی محور باشد که متاسفانه نبوده و نیست و اگر بخش خصوصی هم همراه هیات باشد بیشتر جنبه تشریفاتی دارد. متاسفانه کشور بعد از انحلال وزارت بازرگانی، مدیریت دولتی بسیار ضعیفی در امر تجارت خارجی دارد، وقتی وزارت مستقل برای توسعه تجارت نداشته باشد، چه حرفی در اقتصاد خارجی می‌تواند بزند؟

این قلم از زمانی که وزارت بازرگانی را در وزارت صنعت و معدن ادغام کردند مخالفت خود را به طور جدی اعلام نموده و به آن اعتراض و به عواقب مخربی که آن تصمیم نسبت به امر تجارت در داخل و خارج کشور هشدار داده و می‌دهد. اکنون نیز اعلام می‌دارد احیای وزارت بازرگانی از ابعاد گوناگون موجب رشد حوزه صنعت، معدن و تجارت داخلی و بین‌المللی و... خواهد شد. عدم‌حمایت بانک‌ها از حوزه صادرات، عدم‌حمایت کافی صندوق ضمانت صادرات، وجود تعهدات ارزی، قیمت تمام شده بالا که باعث نداشتن کالای صادراتی رقابت‌پذیرشده و نبود زیرساخت‌های مناسب برای صادرات و عدم‌هدف‌گذاری در تولید کالاهای صادراتی محور با قیمت و کیفیت مناسب صادرات از جمله مشکلات ایران در توسعه روابط تجاری با سایر کشورهاست. با وجود ظرفیت فراوان و داشتن بازرگانان بسیار خوب و قوی، اما مشکل صادرکنندگان خراسانی برای توسعه تجارت این است که کالاهای وسیعی که بتواند از نظر قیمت با کشورهای صادرکننده دیگر رقابت کند، نداریم. وزارت صمت باید فهرستی بدهد و بگوید کدام کالای صنعتی ما می‌تواند صادر شود. من چند سال است فریاد می‌زنم که یک نفر بگوید چه کالاهایی برای صادرات داریم که قادر به رقابت است، بعد از آن ما بازرگانان را وادار می‌کنیم این کالاها را صادر کنند. شیوه کنونی ممنوعیت واردات کالا اصلا صحیح نیست و بهتر است اقداماتی صورت گیرد که کالاهای ساخت داخل در رقابت با تولیدات خارجی، موفق باشد تا واردات کالای خارجی فاقد توجیه اقتصادی می‌شود. در واقع، هر یک قلم کالای داخلی که به رقابت‌پذیری برسد، از واردات نوع مشابه‌اش جلوگیری می‌کند. سال‌های متمادی است که نبود زیرساخت مناسب در حمل‌ونقل و مشکلات موجود بر سر راه ترانزیت ایران، تجارت خارجی را دچار ضعف کرده است، اما این موضوع نباید منجر به عدم‌شرکت ایران در پیمان‌های جهانی و گسترش تجارت بین‌المللی شود. با ورود به این پیمان‌ها ضعف‌های موجود علنی و راهی جز برطرف کردن ضعف‌ها نخواهیم داشت. ضعف در زیرساخت‌های حمل‌ونقل مختص به صادرات نبوده و برای واردات نیز این مشکلات وجود دارد. بنابراین ایران به عنوان بازار هدف مواد اولیه و کالاهای سرمایه‌ای نیز نیست. در اقتصادهای موفق جهان دستکاری قیمت‌ها یا نرخ‌گذاری دستوری وجود نداشته و ندارد و اقتصاد در یک بستر رقابتی بر اساس عرضه و تقاضا به کار ادامه می‌دهد. قیمت‌ها در این کشورها آزاد است، اما رقابت نیز به صورت برابر بین همه واحدها وجود دارد و اینگونه نیست که برخی از صنایع یا واحدها از رانت و حمایت دولتی برخوردار باشند، همه بنگاه‌ها کالاهای تولید خود را بر اساس قیمت‌های جهانی در بازار داخلی عرضه کنند. هر تلاش منتج به نتیجه برای جذب و رشد سرمایه‌گذاری خارجی، منوط به تسهیل‌گری و بهبود محیط کسب و کار و ضمانت امنیت برای سرمایه‌گذاری‌های انجام گرفته است، فعالان اقتصادی از سیاست‌های متناقض در حوزه ارزی خسته شده‌اند و درخواست ثبات در سیاستگذاری‌ها و کمک به شکل‌گیری تجارت آزاد دارد.، فعالان حوزه تجارت خارجی باید واردات و صادرات را با همان بهای ارزی انجام دهند که در بازار تک نرخی وجود داشته باشد صادرکنندگان حتما ارز حاصل از صادرات را به کشور وارد می‌کنند.

۳۰ دستگاه واگن جدید مترو در آستانه بهره‌برداری قرار گرفت

تجهیز لاک‌پشتی قطار شهری

معضل ۱۳ ساله تامین واگن خط یک متروی مشهد

دنیای اقتصاد: درحالی‌که حمل و نقل عمومی دومین کلان‌شهر ایران هم مثل تهران با مشکل قدیمی کمبود واگن دست‌وپنجه نرم می‌کند و بیش از ۱۳ سال است که تعداد واگن های خط اول روی عدد ۶۰ مانده اند، مدیرعامل قطارشهری مشهد آخرین وضعیت تامین واگن برای خط دوم متروی مشهد را تشریح کرد و از حضور مهندسان چینی برای نصب باقی مانده واگن‌های وارد شده به کشور در روزهای آینده خبر داد.

تعداد واگن‌های خط یک قطار شهری مشهد که ابتدای کار این خط پاسخگوی جا به جایی مسافران بود حالا به مشکلی بزرگ تبدیل شده است و دیگر خط بهره‌برداری شده متروی مشهد هم دچار این مشکل است. در همین زمانه کمبود واگن مسوولان شهرداری مشهد اخیرا اعلام کرده اند که در توافقی با شرکت ذوب‌آهن اصفهان درباره تامین ریل خطوط سوم و چهارم مترو به توافق رسیده اند؛ خطوطی که معلوم نیست حتی در صورت بهره‌برداری چگونه در بحران تامین واگن قرار است بهره‌برداری شوند. کیانوش کیامرز در گفت‌وگو با ایرنا درباره تعداد ۳۰ واگن جدیدی که قرار است به خط دوم متروی مشهد اضافه شود، گفت: شش رام قطار شامل ۳۰ دستگاه واگن خط سوم متروی این کلانشهر تامین شده و آماده آزمایش و بهره برداری است. شهرداری مشهد برای تامین واگن های مورد نیاز خط دوم مترو مشهد، قراردادی با یک شرکت چینی برای تامین ۱۰۰ دستگاه واگن منعقد کرده است. ۷۰ دستگاه از این تعداد با بهره برداری خط دوم در اختیار قرار گرفت و وارد مدار بهره برداری شد و ۳۰ دستگاه دیگر نیز به مشهد تحویل داده شده که گروهی از مهندسان چینی سیگنالینگ این قطارها را طی ۱۰ روز آینده نصب می کنند.

مدیرعامل شرکت قطارشهری مشهد گفت: این قطارها مازاد نیاز خط دوم هستند. از این رو تا زمان بهره برداری از بخش اول خط سوم مترو، در خط دوم به مرحله آزمایش خواهند رفت تا پس از آن در خط سوم به بهره برداری برسند. کیامرز افزود: ۶۰ دستگاه واگن نیز برای خط یکم متروی کلانشهر مشهد نیاز است که باید هر چه سریعتر تامین شود.وی اضافه کرد: از سال ۹۸ وزارت کشور اعلام کرد که دولت باید واگن های مورد نیاز خطوط قطارشهری را تامین کند و برای خطوط قطارشهری مشهد نیز دولت عهده دار تامین ۱۵۰ دستگاه واگن شد اما تا کنون این واگن ها تامین نشده است که پیگیری ها برای تامین واگن مورد نیاز این خطوط مترویی ادامه دارد. ۲۲ آبان ماه امسال، تفاهمنامه همکاری میان شهرداری مشهد و شرکت ذوب آهن اصفهان (نخستین تولید کننده ملی ریل) برای تامین ریل ملی مورد نیاز خطوط سوم و چهارم قطارشهری مشهد منعقد شد.

● تاریخچه بهره‌برداری از متروی مشهد

خط یکم قطار شهری مشهد به طول ۱۹ کیلومتر از پایانه غدیر نخریسی تا وکیل‌آباد، اسفند ۱۳۸۹ به بهره‌برداری رسید و هم‌اکنون روزانه به طور میانگین ۱۵۰ هزار نفر در این مسیر جا به‌جا می‌شوند. مسیر توسعه ۴.۵ کیلومتری این خط نیز از ایستگاه غدیر تا فرودگاه مشهد در دهه فجر سال ۱۳۹۴ به بهره برداری رسید. به گزارش «دنیای اقتصاد» و آن طور که مسوولان شرکت بهره‌برداری مترو گفته اند، در روزهای عادی، روزانه بیش از ۲۰۰ هزار نفر مسافر توسط قطارشهری مشهد جابه‌جا می‌شوند که از این تعداد، ۱۵۰ هزار نفر از طریق خط یک و ۵۰ هزار نفر از طریق خط دو به مقصد خود می‌رسند. رئیس کمیسیون حمل‌ونقل و ترافیک شورای شهر مشهد مردادماه امسال در گفتگو با شهرآرا با اشاره به نیاز خط یک قطارشهری مشهد به ۱۲۰ واگن براساس افقی که برای آن پیش‌بینی شده است گفته بود: خط یک قطارشهری مشهد در واقع براساس پیش‌بینی که برای آن انجام شده است و افق طرح آن، نیاز به ۱۲۰ دستگاه واگن قطار دارد. اما در زمان راه‌اندازی و با توجه به تعداد مسافری که این خط داشت، کار خودش را با شصت دستگاه واگنی که برای آن خریداری شده بود آغاز کرد. به گزارش ایرنا عملیات حفاری ۱۴.۵ کیلومتری خط دوم قطار شهری مشهد نیز از منطقه رضاشهر به سوی منطقه طبرسی شمالی، پانزدهم بهمن ۱۳۹۴ به پایان رسید و اسفند سال ۱۳۹۵ مرحله نخست این خط به طول هشت کیلومتر بهره‌برداری شد. اواخر اسفند ۱۳۹۶ نیز با بهره برداری از ۲ کیلومتر دیگر از مسیر این خط، ایستگاه‌های سعدی و شریعتی به صورت آزمایشی به بهره برداری رسیدند و در سفر اردیبهشت ماه سال ۱۳۹۷ رئیس جمهوری وقت به مشهد، این خط با خط یکم در ایستگاه شریعتی پیوند خورد و ادامه خط در ایستگاه میدان شهید کاوه هم ۱۸ مرداد همان سال بهره‌برداری شد. عملیات حفاری خط سوم قطار شهری مشهد نیز به طول ۳۰ کیلومتر، که مسیر شهرک ابوذر تا قاسم آباد را پوشش می‌دهد از نیمه دوم فروردین سال ۱۳۹۵ آغاز شده است و عملیات حفاری خط چهارم نیز به طول ۱۷.۵ کیلومتر از انتهای خواجه ربیع تا شهرک شهید رجایی با ۱۵ ایستگاه از خرداد ۱۴۰۰ آغاز شده است و ادامه دارد.

سختی «تجارت آسان» با همسایگان

ادامه از صفحه ۵

● افغانستان؛ شریک اول تجاری

علی غفوری‌مقدم، معاون بازرگانی و توسعه تجارت سازمان صمت خراسان رضوی هم در گفت‌وگو با «دنیای‌اقتصاد»درباره موانع موجود در حوزه دیپلماسی اقتصادی می‌گوید: بخشی از موانع در این حوزه، تعرفهای و بخشی غیرتعرفه‌ای است.

وی به اقدامات وزارت متبوعش به منظور حل این موانع اشاره و اظهار می‌کند: در بخش موانع تعرفهای در مراودات با کشورهای مختلف به دنبال به حداقل رساندن این تعرفه‌ها هستیم. در حوزه موانع غیرتعرفه‌ای هم، بخشی از مشکل در بخش تبادلات مالی و بانکی است که در حال پیگیری از کشورهای مختلف هستیم تا راهکارهایی برای گشایش مبادلات مالی اتفاق بیفتد و این توافقات با روسیه و برخی از کشورهای همسایه انجام شده است. یک موضوع هم بحث واگن است، ما برای صادرات به آسیای میانه مشکل واگن داریم که این بحث هم به صورت جدی در حال پیگیری است.

غفوری مقدم ادامه می‌دهد: موضوع بعدی، عدم‌تطابق استانداردها با کشورهای هدف صادراتی است. متاسفانه استانداردها بعضا با کشورهای هدف تطابق ندارد که در حال پیگیری برای تفاهمات با کشورهای مقصد هستیم. موضوع قرنطینه نیز مشکل بعدی است که با وزارت جهاد کشاورزی در حال پیگیری این موانع هستیم.

معاون سازمان صمت در پاسخ به این سوال که چرا در حال حاضر جایگاه صادراتی ایران در جایگاه مطلوبی نیست، معتقد است: در چشم‌انداز چهارساله برنامه‌های مختلفی به این منظور در نظر داریم که سه برنامه عملیاتی برای برگزاری نمایشگاه‌های تخصصی و پاویون، اعزام هیات‌های رسمی و تجاری و پذیرش هیات از کشورهای مختلف در اولویت این برنامه هاست. فعال کردن بازارچه‌های مرزی از دیگر برنامه‌های ما در این حوزه است و توسعه زیرساخت‌های تجارت خارجی در خصوص پایانه‌های صادراتی را نیز در دستور کار داریم.

> ■ غفوری‌مقدم: طی هفت ماهه ابتدایی سال‌جاری در حوزه توسعه صادرات با کشورهای همسایه بنابر دلایلی که کشورهای همسایه داشتند، موفق نبودیم و با کاهش صادرات مواجه شدیم؛ اما این شیب کاهشی در چند ماه اخیر بهبود پیدا کرده است

غفوری مقدم ادامه می‌دهد: استفاده از ظرفیت تعاونی‌های مرزنشینان و افزایش کالاهای صادراتی و وارداتی توسط این تعاونی‌ها نیز از دیگر برنامه‌هاست. در مجموع استراتژی صادراتی استان توسعه صادراتی با کشورهای همسایه با رویکرد حفظ و توسعه بازارهای موجود و نفوذ در بازارهای جدید است. معاون بازرگانی و توسعه تجارت سازمان صمت خراسان رضوی در پاسخ به این موضوع که یکی از مهم‌ترین راهکارهای توسعه تجارت خارجی قیمت تمام شده محصولات است و اگر این قیمت برای تولیدکننده داخلی به صرفه باشد، صادرات به طور طبیعی اتفاق خواهد افتاد، می‌گوید: ما در جلسات اخیر و در بررسی راهکارهای توسعه صادرات به این موضوع به عنوان یکی از مهم‌ترین موارد اشاره کردیم، بخشی از کاهش قیمت تمام شده در فرایند تولید و بخشی در ارتباط با هزینه‌های جانبی بار از جمله حمل‌ونقل اتفاق می‌افتد که در این بخش با کمک راه‌آهن و حمل‌ونقل جاده‌ای موضوع را پیگیری می‌کنیم. در تعرفه‌های ترجیحی با کشورهای مختلف نیز در تلاشیم مجموعه کالاهای با تعرفه ترجیحی را افزایش دهیم تا قدرت رقابت‌پذیری بیشتر شود. غفوری‌مقدم در ادامه و در پاسخ به این سوال که اساسا توسعه روابط تجاری با کشورهای همسایه چه اقتضائاتی دارد، اظهار می‌کند: یکی از اولویت‌های دولت، توسعه مبادلات تجاری با کشورهای مختلف و به‌ویژه کشورهای همسایه است. در چشم‌انداز توسعه صادرات، ۱۵ کشور همسایه اولویت اول ماست. در همین راستا افغانستان شریک اول تجارت خارجی ماست. البته طی ماه‌های اخیر با توجه به شرایط موجود مجموع سهم صادرات به افغانستان نسبت به مقطع مشابه کاهش داشته که روند در ماه‌های اخیر رو بهبود بوده است. معاون بازرگانی سازمان صمت در ادامه می‌گوید: بیشترین صادرات خراسان رضوی به افغانستان، قرقیزستان، تاجیکستان، ترکمنستان و ازبکستان است و در رابطه با صادرات به روسیه و قزاقستان هم ما جزو ۵ استان اول هستیم. طی هفت ماهه ابتدایی سال‌جاری در حوزه توسعه صادرات با کشورهای همسایه بنابر دلایلی که کشورهای همسایه داشتند، موفق نبودیم و با کاهش صادرات مواجه شدیم؛ اما این شیب کاهشی در چند ماه اخیر بهبود پیدا کرده است.

غفوری‌مقدم با بیان اینکه تلاش می‌کنیم جایگاه قبلی خود در حوزه صادرات به افغانستان را پس بگیریم، اظهار می‌کند: تغییر رویکردی در حوزه محصولات صادراتی داشتیم و در حال حاضر بیشترین سهم صادرات در حوزه کالاهای صنعتی است و سهم آن در ماه‌های اخیر افزایش پیدا کرده است. بیشترین صادرات در حوزه محصولاتی مانند لوله‌های آهنی و فولادی است، علاوه بر آن محصولات نساجی، فوروکروم، پریفورم، روغن‌های سبک، مخمرها و پلی استایرن، زعفران، پسته و میوه، اقلام عمده صادراتی به کشورهای همسایه است.

سید محمد بحرینیان باردیگر بر عدم‌اهلیت تصمیم گیران تاخت

تولید آمارهای بزک‌شده «تولید»

مونتاژ کنندگان چقدر تولید کردند و چقدر منابع ارزی گرفتند؟

دنیای‌اقتصاد: سیدمحمد بحرینیان، پژوهشگر توسعه در جلسه‌ای که به همت شاخه اقتصاد گروه علوم انسانی فرهنگستان علوم درتهران برگزار شد، به بررسی ساخت صنعتی کشور پرداخت و باردیگر عدم‌اهلیت حرفه‌ای تصمیم‌گیران اقتصادی کشور را ریشه مشکلات حال حاضر معرفی کرد.

بحرینیان در این سخرانی که با عنوان «نابرابری فزاینده، ناپایداری سیستمی و فساد؛ پنجره هائی که مانع زندگی، توسعه، عدالت و رفع تنگنای معیشت هستند» ایراد شد، با برشمردن مشکلات اقتصادی روز، ۹۰درصد ناهنجاری‌های اجتماعی را متاثر از اقتصاد بدون عدالت دانست و فقر در جامعه را باعث ایجاد ناهنجاری اعلام کرد. عضو سابق اتاق ایران با اشاره به نقل‌قولی از ابن‌خلدون در ۸۰۰ پیش درباره اینکه صنایع ناچار باید با علم پیوند داشته باشند، گفت: تعلیم دانش از جمله صنایع است و صنعتی شدن به افزایش دانایی و خرد کمک می‌کند.

او در ادامه با اشاره به عدم‌اهلیت حرفه‌ای سیاستگذاران ایران طی دهه‌های اخیر از ترجیح تعهد بر تخصص بعد از انقلاب اسلامی گفت: غلامحسین کرباسچی در گفت‌وگویی با مجله تجارت فردا در دی ماه ۱۳۹۲ باعنوان «نفسم گرفت ازین شهر» صادقانه می‌گوید که ما جوانان خوب و معتقدی بودیم و نیت خوبی داشتیم اما نمی‌دانستیم برای حفظ این دستاوردها، ضمن متعهد بودن باید تخصص هم داشت.

بحرینیان در ادامه با انتقاد از خودشیفتگی بسیاری از روشنفکران ایران در طول یک قرن اخیر، گفت: خیلی از آنها متخصص نبودند و با آزمون و خطا بنای رویه‌های غلطی را گذاشتند که کودکان امروزی دارند بهای آن را می‌پردازند. باید به گذشته برگردیم و تکلیف خیلی از مسائل را روشن کنیم. اگر می‌خواهیم که توسعه پیدا کنیم. همه باید سواد خواندن علائم توسعه را داشته باشند. کجا موج خیزد ز دریای قار؟ از انسان نا آشنا با الفبای توسعه، توسعه به وجود نمی‌آید. خیلی‌ها جلوه‌های ظاهری توسعه را با توسعه اشتباه گرفته اند.

این پژوهشگر توسعه با برآورد درآمد ایران از محل فروش نفت در قرن اخیر گفت: منابع ارزی کشور از ۱۳۳۸ تا ۱۳۹۹ بیش از دوهزار میلیارد دلار بوده است که ۶۵درصد این منابع بعد از ۱۳۶۵ که تحریم‌های آمریکا شروع شد، به دست آمده است. سوخت، خوراک پتروشیمی، مصرف نیروگاه‌ها و گرمایش منازل و... هم معادل ۱۸۵۰ میلیارد دلار بوده است و اگر با نرخ تعدیل اوپک حساب کنیم، عدد منابع مستقیم ارزی ما ۳۲۰۰ میلیارد دلار می‌شود. اطلاع داشته باشید که چین از ۱۹۷۸ طبق گزارش وزارت کار تا سال ۱۹۹۵ با ۳۲۰ میلیارد دلار منابع ارزی ۲۲۰ میلیون شغل جدید ایجاد کرده است و ما با این منابع از ایجاد ۳۰ میلیون شغل عاجز بوده‌ایم.

اندازه کل آسیا واحد تولید موتورسیکلت داریم یعنی ۹۲ شرکت که ۵ برابر چین و ۸ برابر هند است و عموما هم مونتاژ می کنیم

● تولید صنعتی با فناوری پایین

بحرینیان در ادامه با انتقاد از فناوری پایین صنعتی در ایران گفت: از تلفن روی میز رئیس‌جمهوری تا هواپیما را ما نمی‌سازیم و بیشتر نمایش اجرا می‌کنیم. حدود ۷۷درصد مجوزهای ما و اشتغال و سرمایه‌گذاری ما در فناوری پایین یا متوسط به پایین است و ارزش افزوده‌های ما هم در فناوری پایین ثبت می‌شود. ما در صنعت استراتژیک سرمایه‌گذاری نمی‌کنیم و باید بپرسیم چند شرکت تولیدی تیرآهن و میلگرد زدیم؟ فلزات اساسی جزو فناوری‌های پایین است و معلوم است که علتش عدم‌اهلیت حرفه‌ای تصمیم‌گیران بوده است.

این پژوهشگر توسعه با انتقاد از رویکرد کمی به تولید صنعتی در ایران گفت: ۱۲۵ شرکت در حال تولید ماکارونی هستند و ۲۰۱ شرکت هم در دست اجرا هستند و ارز گرفته‌اند. ما اندازه کل آسیا واحد تولید موتورسیکلت داریم یعنی ۹۲ شرکت که ۵ برابر چین و ۸ برابر هند است و عموما هم مونتاژ می‌کنیم که نوآوری نیست. ۱۰۷۷ شرکت تولید فرش ماشینی داریم و ۲۷۳ شرکت هم در دست اجراست. ۱۰۳ تولیدکننده میلگرد فولادی داریم و ۴۳ شرکت هم در دست تاسیس هستند و همه اینها برای ماشین آلات و شمش فولادی حدود ۱۷ میلیارد دلار ارز گرفته‌اند. ۲۰ شرکت واحد فعال با پروانه بهره‌برداری تولید موبایل هستند. در کره‌جنوبی که محصولاتش دنیا را گرفته چند شرکت داریم؟ مملکتی که مشکل دارد. ۱۰۸ شرکت تولید ماشین لباس شویی و ۲۰۸ واحد تولید کولر آبی به علاوه ۱۰۶ واحد در دست تاسیس، ۱۴۳ شرکت تولید یخچال فریزدر و بیش از ۲۰۰ شرکت در دست تاسیس دارد. آیا عقلانیتی برقرار است؟

بحرینیان در ادامه با اشاره به رویکرد ضد ارزش افزوده‌ای به ایجاد شغل گفت: دو میلیون و ۴۳۱هزار نفر در اسنپ ثبت‌نام کرده‌اند که از کل اشتغال صنعتی ما بالاتر است. دوستان می‌گویند ارزش افزوده ایجاد کرده است. ارزش افزوده و رشد هم اگر کیفیت نداشته باشد فایده‌ای ندارد.۱۶۵هزار نفر در اسنپ باکس فعال هستند که گفته شده ۸درصد کل موتورسیکلت‌های تهران هستند. یعنی حدود دو میلیون موتور وجود دارد. برای چه اقتصادی در حال برنامه‌ریزی هستیم؟

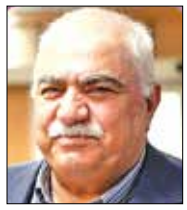

■ بحرنیان: چین از ۱۹۷۸ طبق گزارش وزارت کار تا سال ۱۹۹۵ با ۳۲۰ میلیارد دلار منابع ارزی ۲۲۰ میلیون شغل جدید ایجاد کرده است و ما با این منابع از ایجاد ۳۰ میلیون شغل عاجز بوده‌ایم

● مقایسه درآمد ارزی و ایجاد شغل در ایران و چین

عضو پیشین اتاق بازرگانی ایران با انتقاد از سیاست افزایش تمرکز بر کشاورزی به‌ویژه تولید محصولات آب بر در اقلیم خشک ایران گفت: جزو معدود کشورهای جهان هستیم شاغلان درکه اقتصاد کشاورزی ما در سال ۱۳۳۵ سه میلیون نفر و در سال ۱۳۹۵ به چهارمیلیون رسیده است، یعنی اضافه شده است؛ اما در چین از ۳۹۲ میلیون به ۱۸۸ میلیون نفر رسیده است، اما ما چون توانایی ایجاد شغل نداشتیم، به‌قیمت نابودی منابع زیرزمینی اجازه هر کشتی داده‌ایم. در خوزستان و اصفهان اجازه کشت برنج داده‌ایم. آیا این عقلانیت تصمیم‌گیری است؟

بحرینیان ادامه داد: پدر کشور را درآوردیم و حقوق نسل آتی و جوان امروزی را هم مصرف کرده‌ایم. ۳۳ شرکت داروی دیکلوفناک تولید می‌کنند و ۳۰شرکت ادالت کلد. آیا خجالت‌آور نیست؟ عمده اینها لیبلینگ کرده‌اند و همه اینها هم ارز گرفته‌اند و این تولید نیست. این فاجعه است. مشخص است که ناتوانی در آینده نگری وجود دارد. هنوز بعد از ۱۱۵ سال بعد از اکتشاف نفت نفهمیدیم که «منابع طبیعی» اقتصاد این کشور را حرکت نداده و قطعا نخواهد داد. نشان می‌دهد که مشکل ایران پول نبوده و نیست. مائو به خوبی می‌دانست که علت فقر چینی‌ها نبود سرمایه نیست، بلکه نبود سازمان دهنده است.

بحرینیان در پایان صحبت‌هایش گفت: همه کسانی‌که مهاجرت کردند وطن فروش نیستند و همه آنها که ماندند، عقب مانده نیستند. روزگاری در وزارت صنعت ما ۲۶ اولویت صنعتی تعیین کرده بودند که همه‌شان هم پیشران بودند و غالبشان با فناوری‌های پایین یا متوسط رو به پایین بوده‌اند. وقتی ۴۵۸ شرکت تولید رب گوجه‌فرنگی دارید و ظرفیت تولید شما ۵ میلیون ۸۰۰هزار تن است که تنها حدود د میلیون تن آن به مرحله فروش صنعتی می‌رسد، به خاطر «بقا» به فساد در نظام بانکی و کارشناسی ورود پیدا می‌کنند تا منابعشان را بیابند و تازه بعضی از اینها به خاطر قوطی ارزبری می‌کنند و کشاورزی را هم نابود می‌کنند.

خبر

نسخه بخش خصوصی برای شهرک‌های صنعتی

ادامه از صفحه ۳

لبافی در تبیین موضوع واگذاری طراحی و اخذ مجوزهای نقشه های ساختمانی سازه‌های واحدهای صنعتی به سازمان نظام مهندسی، به عنوان یکی دیگر از مسائل مرتبط با حوزه شهرک‌های صنعتی اظهار کرد: در این خصوص پیشنهاد می شود شورا مقرر نماید با توجه به نوع و ماهیت سازه های صنعتی که اصولا در واحدهای صنعتی داخل شهرک‌ها تولید و استانداردسازی و نصب می‌شوند و با سازهای ساختمانی کاملا متفاوت هستند، این موضوع به شهرک‌های صنعتی و با نظارت شرکت شهرک‌ها واگذار گردد. لبافی، همچنین از افزایش چشم گیر هزینه های ارائه خدمات در شهرک های صنعتی (هزینه انشعابات)، به عنوان یکی از موانع اساسی کسب و کارهای جدید نام برد و گفت: پیشنهاد دبیرخانه شورا این است که مقرر گردد از طریق سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان ظرف دو هفته برای افزایش اعتبارات شرکت شهرکهای صنعتی استان پیگیری شود. همچنین، اجرای تعهدات موضوع ماده ۵۴ قانون احکام دائمی و آئین نامه اجرایی آن از طریق استانداری، مجمع نمایندگان استان در مجلس شورای اسلامی و دستگاه‌های استانی به صورت ملی و وزارتخانه‌ای پیگیری شود.

● پیشنهادهایی برای رفع مشکلات شهرک شماره۵مشهد

رئیس دبیرخانه شورای گفت‌وگوی استان در بخش دیگری از سخنانش به موانع و مشکلات شهرک شماره ۵ مشهد اشاره کرد و گفت: اراضی شهرک شماره ۵ از منابع ملی تملک شده و ۱۵۰۰ هکتار در سال ۱۳۸۹ به شرکت شهرک‌های استان تحویل شد و سال ۱۳۹۱ صدور سند مالکانه این اراضی صادر شده است؛ اما تاکنون مشکلات شهرک علیرغم تلاش دستگاه قضایی در حوزه معارضین و تامین زیر ساخت ها و همزمان اجرای پروژه حل نشده است. وی گفت: به دلیل محدودیت‌های تامین زمین و متوقف بودن عملیات اجرایی در این شهرک، به دستگاه قضایی پیشنهاد می گردد اتخاذ تصمیم در خصوص «اجازه دسترسی و بهره‌برداری از مسیر دسترسی شهرک صنعتی مشهد۵ و همچنین انجام کلیه اقدامات عملیاتی عمرانی تامین زیرساخت و واگذاری فاز عملیاتی این شهرک صنعتی» با مساعدت شورای تامین استان اقدام گردد. لبافی در توضیح پیشنهادهای دبیرخانه برای حل مشکل ایجاد شهرک‌های صنفی-صنعتی نیز گفت: پیش‌بینی‌های اولیه حاکی است شکل گیری و راه اندازی این شهرک جعبه سازی با آورده اصناف که سهامدار هستند، زمینه اشتغال مستقیم و غیر مستقیم بیش از ۴۳۰۰ نفر و سرمایه گذاری اولیه ۶۰۰ میلیارد تومانی توسط خود اصناف در شهرک، فراهم می کند و نظر به اینکه طبق جدول زمان بندی مورد نظر، میزان گاز مورد نیاز طی حدود ۲/۵ سال و تدریجا تا ۶ سال آینده مورد نیاز شهرک می باشد و کلیه مقدمات لازم جهت اجرای فعالیت‌های شهرک فراهم آمده است، پیشنهاد می‌شود شرکت گاز استان به استعلام تامین گاز پاسخ مثبت ارائه نماید.

ضمیمه هفتگی خراسان رضوی

■ روزنامه اقتصادی صبح ایران ■ صاحب امتیاز : دنیای اقتصاد تابان
■ مدیر مسوول: علیرضا بختیاری
■ نشانی: خیابان شهید مطهری، حدفاصل سنایی و میرزای شیرازی، پلاک ۳۷۰
■ صفحه آرایی: محمد عسگری
■ لیتوگرافی و چاپ: امید نشر و چاپ ایرانیان
■ سرپرست خراسان رضوی: شهناز رمارم
■ دبیر ضمیمه خراسان: احسان میرزاده
■ همکاران: عاطفه چوپان، ابولفضل حیدری، مریم فرقانی
■ نشانی: مشهد، بلوار شهید صادقی، خیابان آپادانا، شماره ۱۳
■ تلفن: ۳۷۶۲۵۳۵۳-۰۵۱ و ۵-۳۷۰۵۶۸۵۴-۰۵۱
■ نسخه الکترونیک: www.Xhden.ir
■ سامانه ارتباطی: ۳۰۰۰۲۵۷۷۰۱

WWW.DONYA-E-EQTESAD.COM ● mashhad@ donya-e-eqtesad.com